

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: BR-8P/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6323201066
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6323201066.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci maloletého – A. B., narodený X. XXXXXX XXXX, bytom C. D., E. XXX/XX, v konaní zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej, dieťa rodičov A. F., nar. XX. XXXXX XXXX, bytom E. a A. B., nar. X. XXXX XXXX, bytom G., H. XXX/X, toho času I. J. K. G., o návrhu ÚPSVaR Brezno na pozbavenie matky rodičovských práv, na pozbavenie otca rodičovských práv a ustanovenie poručníka maloletému, za účasti L. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX a za účasti prokurátora OP Brezno, takto

rozhodol:

I. Súd pozbavuje matku A. F., nar. XX. XXXXX XXXX výkonu rodičovských práv voči maloletému A. B., nar. X. XXXXXXX XXXX.

II. Súd pozbavuje otca A. B., nar. X. XXXX XXXX výkonu rodičovských práv voči maloletému A. B., nar. X. XXXXXXX XXXX.

III. Maloletému A. B., nar. X. XXXXXXX XXXX súd ustanovuje za poručníka M. C. D., N.: XX XXX XXX, ktorá bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok, bez povinnosti osobne sa starať o maloletého a bez povinnosti zabezpečovať jeho výchovu.

IV. Poručník je povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa raz ročne, vždy k 8. aprílu kalendárneho roka.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 30. mája 2023 doručil I. O., P. G. Q. R. D. tunajšiemu súdu návrh na pozbavenie rodičovských práv matky, návrh na pozbavenie rodičovských práv otca a návrh na ustanovenie poručníka maloletému. Maloletý je v náhradnej osobnej starostlivosti P. A. L. F.. Obaja rodičia boli právoplatne odsúdení pre trestnú činnosť kde poškodeným bol maloletý.

2. Podaním zo dňa 04. januára 2024 navrhovateľ za poručníka bez povinnosti osobne sa starať o maloletého navrhol - M. C. D..

3. Navrhovaný poručník – M. C. D. - sa k návrhu napriek výzve písomne nevyjadrila.

4. Matka maloletého sa k návrhu napriek výzve písomne nevyjadrila.

5. Otec maloletého vo svojom vyjadrení zo dňa 19. júla 2023 s návrhom nesúhlasil. Uviedol, že Okresný súd ako aj Krajský súd v jeho trestnom konaní pochybili a odsúdili ho nezákonne.

6. Súd vo veci samej nariadil pojednávanie na deň 1. decembra 2023 a na deň 9. februára 2024, vec prejednal v neprítomnosti rodičov maloletého. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a oboznámením sa s listinnými dokladmi obsiahnutými v spise, a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno na pojednávaní uviedol, že na návrhu v plnom rozsahu trvá.

8. L. F. s návrhom tiež vyslovila súhlas.

9. Maloletý A. B. sa narodil dňa X. XXXXXX XXXX v Brezne. Jeho otcom je A. B., narodený X. XXXX XXXX, matkou je A. F., narodená XX. XXXXX XXXX. Maloletý má trvalý pobyt – C. D., E. XXX/XX, rovnako ako jeho stará matka.

10. Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č. k. 1P/4/2020-368 zo dňa 12. mája 2021 bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. F.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17. júna 2021.

11. Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č. k. 6T/58/2022-1054 zo dňa 14. júla 2022 bola matka maloletého uznaná vinnou zo zločinu týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. za čo jej bol uložený trest. Súčasťou výroku rozsudku je aj povinnosť matky uhradiť poškodenému maloletému A., nar. X. XXXXXX XXXX škodu v celkovej výške 29.458 Eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14. júla 2022.

12. Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č. k. 4T/99/2020-2936 zo dňa 28. júna 2021 bol otec maloletého uznaný vinným zo zločinu týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. a/, d/ Tr. zák. za čo mu bol uložený trest. Súčasťou výroku rozsudku je aj povinnosť otca uhradiť poškodenému maloletému A., nar. X. XXXXXX XXXX škodu v celkovej výške 11.429,20 Eur ako aj povinnosť otca uhradiť poškodenému maloletému A., nar. X. XXXXXX XXXX náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 50.000 Eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26. októbra 2021.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením pod sp. zn. 5To/102/2021 dňa 26. októbra 2021 odvolanie otca maloletého zamietol.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Tdo/40/2023 dňa 28. septembra 2023 dovolanie otca maloletého odmietol.

15. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

16. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

17. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj vo svojom článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29.05.2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa), obsah komplexného pojmu najlepší záujem dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa, zohľadniť jeho osobný kontext, situáciu a potreby. Najlepší záujem dieťaťa treba pri jednotlivom rozhodnutí určiť vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri prijímaní všetkých potrebných opatrení. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho individuálnymi charakteristikami ako sú napr. vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, sociálny kontext, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahŕňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť, zraniteľnosť dieťaťa (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násillia, život na ulici atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

19. Podľa § 28 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

20. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

21. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na pozbavenie matky rodičovských práv voči maloletému A.. V konaní bolo preukázané, že matka maloletého bola právoplatne súdom odsúdená za týranie maloletého a preto súd matku maloletého pozbavil výkonu rodičovských práv voči maloletému A. B..

22. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na pozbavenie otca rodičovských práv voči maloletému A.. V konaní bolo preukázané, že otec maloletého bol právoplatne súdom odsúdený za týranie maloletého a preto súd otca maloletého pozbavil výkonu rodičovských práv voči maloletému A. B.. Súd rešpektuje právo otca na vlastný názor, pokiaľ otec tvrdí, že trestné súdy pochybili, avšak súd ako orgán štátu je povinný rešpektovať rozsudky súdov v trestných veciach, ktoré sú právoplatné a neboli v iných konaniach zrušené.

23. Podľa § 39 ods. 2 Zákona o rodine, ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

24. Podľa § 56 ods.1-3 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

25. Podľa § 57 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu. Za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov. Ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

26. Podľa § 58 ods.1-3 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

27. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na ustanovenie poručníka maloletému A. B.. V konaní bolo preukázané, že otec ako aj matka sú pozbavení rodičovských práv. Matka ani otec inú osobu za poručníka nenavrhli. Pôvodne navrhnutá osoba starej matky maloletého po vypočutí si právneho názoru súdu s iným poručníkom súhlasila. Súd musí konštatovať, že poručník bude musieť konať v najlepšom záujme maloletého a teda v prvom rade vymáhať náhradu škody tak ako ju priznali súdy (viď ods. 11 a 12 toho odôvodnenia) a teda takto konať by bolo obtiažne pre biologických príbuzných maloletého s ohľadom na citové väzby v rodine. Po vykonanom dokazovaní súd nenašiel osobu, ktorú by bolo možné ustanoviť za poručníka maloletého - a preto musel za poručníka ustanoviť obec kde má maloletý trvalý pobyt a to M. C. D.. Maloletého bude zastupovať a spravovať jeho majetok bez povinnosti osobnej starostlivosti o maloletého. Súd má za to, že takto bude zabezpečená ochrana práv maloletého a tiež, že ustanovený poručník bude funkciu vykonávať v najlepšom záujme maloletého tak aby priznaná náhrada škody bola maloletému aj reálne vymožená a mohol ju využiť pre svoj osobný rozvoj.

28. O trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Žiline, cestou - Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, Kuzmányho 4, Brezno 977 01.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený m ô ť e podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.